

ДЕРЖАВНІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

• Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	Електронне урядування
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	Очна (денна) / заочна
Рік підготовки, семестр	3 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	90 год (3 кредити ЕКТС)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Денна форма: екзамен, ДКР Заочна форма: екзамен, ДКР
Розклад занять	rozklad.kpi.ua Денна форма навчання: 18 годин лекцій та 36 годин практичних/семінарських занять Заочна форма навчання: 8 годин лекцій та 6 годин практичних/семінарських занять
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Архипова Євгенія Олександрівна, к.філос.н., доцент (лекції, семінарські, практичні) evgar55@gmail.com
Розміщення курсу	Google classroom, код класу: yftli42

• Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатності розв'язувати завдання та навчальні кейси, пов'язані із створенням, використанням та захистом державних інформаційних ресурсів, спираючись на існуючу нормативно-правову базу в цій сфері, знання стандартів, принципів і методів захисту інформаційних ресурсів, зокрема у сфері публічного управління та адміністрування. Результатом вивчення дисципліни є формування у студентів уміння використовувати державні інформаційні ресурси для реалізації своїх прав і обов'язків як члена суспільства та фахівця у сфері публічного управління та адміністрування, висувати обґрунтовані вимоги щодо їх змісту, форми та структури, захищеності та доступності тощо.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти:

- розуміють сутність основних понять у сфері державних інформаційних ресурсів;

- знатимуть види державних інформаційних ресурсів та їх основне призначення; зможуть їх використовувати задля реалізації своїх прав і обов'язків як людини та громадянина;
- розвинуть навички використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій, в тому числі інструментів електронного урядування та електронної демократії;
- ознайомляться з цікавими історичними фактами витоку державних секретів та поглиблять свої знання стосовно сучасних загроз державним інформаційним ресурсам;
- отримають знання основних підходів до визначення цінності інформації;
- розумітимуть алгоритм роботи державних експертів з питань таємниць;
- оволодіють технологією визначення режиму доступу до конкретної інформації;
- навчатися визначати організаційно-правові засади доступу до конфіденційної та таємної інформації;
- ознайомляться з вітчизняними та міжнародними стандартами, рекомендаціями та кращими практиками у сфері захисту інформаційних ресурсів;

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі **нормативні результати навчання**:

1. Знати основи електронного урядування.
2. Забезпечувати формування безпечних умов функціонування людини, суспільства та держави.
3. Уміти досліджувати та адаптувати кращі вітчизняні та зарубіжні практики у сфері електронного урядування до потреб розвитку суспільства.
4. Уміти використовувати технології та інструменти електронного урядування і електронної демократії

Також в результаті вивчення цієї навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

5. Уміти використовувати ДІР для реалізації своїх прав і обов'язків як людини та громадянина;
6. Знати та розуміти загрози ДІР;
7. Знатимуть нормативно-правові та організаційні засади обмеження / надання доступу до ДІР.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Передумовою вивчення дисципліни «Державні інформаційні ресурси» є засвоєння окремих тем (підтем) в рамках курсу «Основи інформаційної безпеки» (зокрема, сутність та типи інформації, види інформації за режимом доступу тощо). За структурно-логічною схемою підготовки фахівця дана навчальна дисципліна також пов'язана з дисциплінами «Основи електронного урядування», «Управління базами даних», «Інтернет-технології та ресурси», «Стандартизація, сертифікація та управління якістю».

3. Зміст навчальної дисципліни

1. Поняття та загальна класифікація інформаційних ресурсів. Державні та національні інформаційні ресурси.
2. Види державних інформаційних ресурсів. Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів.

3. Організація доступу до державних інформаційних ресурсів. Використання інструментів е-урядування та е-демократії.
4. Загрози державним інформаційним ресурсам. Відомі історичні факти витоку державних секретів та їх наслідки.
5. Проблема визначення цінності інформації. Підходи до визначення цінності (важливості) інформації.
6. Встановлення режиму доступу до інформації та визначення ступеня секретності інформації.
7. Становлення інституту державних експертів з питань таємниць, функції та повноваження державних експертів з питань таємниць в сучасній Україні.
8. Організація захисту державних інформаційних ресурсів. Вітчизняні та міжнародні стандарти захисту інформації.
9. Аудит захищеності державних інформаційних ресурсів.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Архипов О.Є. Вступ до теорії ризиків: інформаційні ризики: Монографія / О.Є. Архипов. – К.: 2015. – 153 с.

Архипов О.Є., Архипова Є.О. Особливості визначення обсягу інвестицій в систему захисту інформаційних ресурсів // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – №11. – С. 71-74.

Архипова Є.О., Черниченко А.В. Забезпечення інформаційної безпеки в органах державної влади як нагальна потреба сьогодення // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2018. – № 4 (64). – С. 231-234.

Технології захисту інформації : підручник для студ. спеціальності 122 «Комп'ютерні науки», спеціалізацій «Інформаційні технології моніторингу довкілля», «Геометричне моделювання в інформаційних системах» / Ю. А. Тарнавський; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,04 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 162 с.

Інформація про інші основні та додаткові матеріали або посилання на матеріали чи ресурси, потрібні для вивчення навчальної дисципліни, публікується у гугл-класі.

● Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

● з/п	Тема	Програмні результати навчання	Основні завдання	
			Контрольний захід	Термін виконання
1.	Поняття та загальна класифікація інформаційних ресурсів. Державні та національні інформаційні ресурси.	№ 1, 2, 4, 5	Семінарське заняття 1	1-й тиждень
2	Види державних інформаційних ресурсів. Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів.	№ 1, 5	Семінарське заняття 2; Практичні завдання 3-7	2-й тиждень 4-7 тиждень
3	Використання інструментів е-урядування та е-	№ 1-7	Семінарське заняття 8; Практичне завдання 9-10	8-й тиждень 9-10 тиждень

	демократії при організації доступу до державних інформаційних ресурсів.			
4	Загрози державним інформаційним ресурсам. Відомі історичні факти витоку державних секретів та їх наслідки.	№ 2, 4, 5, 6	Семінарські заняття 11-12	11-12 тиждень
5	Проблема визначення цінності інформації. Підходи до визначення цінності (важливості) інформації.	№ 2, 3, 5, 6, 7	Семінарське заняття 13	13-й тиждень
6	Встановлення режим доступу до інформації та визначення ступеня секретності інформації.	№ 2, 4, 5, 6, 7	Семінарське заняття 14	14-й тиждень
7	Становлення інституту державних експертів з питань таємниць, функції та повноваження державних експертів з питань таємниць в сучасній Україні.	№ 2, 6, 7	Семінарське заняття 15	15-й тиждень
8	Організація захисту державних інформаційних ресурсів. Вітчизняні та міжнародні стандарти захисту інформації.	№ 2, 4, 6, 7	Семінарське заняття 15	16-й тиждень
9	Захист ДКР	№ 1-7	Семінарське заняття 17	17-й тиждень
10	Аудит захищеності державних інформаційних ресурсів.	№ 2, 6, 7	Практична робота 18	18-ий тиждень

Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт, семінарських занять, питання до ДКР, екзаменаційного контролю та лекційні матеріали викладаються в гугл-класі.

6. Самостійна робота студента

Питання до самостійного опрацювання для студентів денної форми навчання зазначені в планах лекційних та практичних занять.

Студенти заочної форми навчання опановують самостійно весь матеріал, який не було розглянуто на лекціях, але винесено на екзамен.

● Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за засвоєння теоретичних знань, розвиток практичних умінь та навичок, а також на стимулювання активності студентів на заняттях. Вітається вільне висловлювання студентами своєї позиції щодо питань, які розглядаються на заняттях, та самостійний пошук додаткової інформації. Окремі питання дисципліни не мають однозначного тлумачення, тому інформація, викладена в лекціях, не повинна сприйматися як догма – а лише як позиція, якої дотримується викладач. При цьому студент має право і може висловлювати та відстоювати іншу точку зору, належним чином її аргументуючи. Відносини між студентами та викладачем здійснюються на партнерських засадах.

Студенти можуть ініціювати внесення окремих питань/тем до розгляду на заняттях.

Відвідування занять

Сам факт **відвідування** лекцій та семінарів фіксується, але не оцінюється. Оцінюється виключно робота, яку студенти виконують на заняттях (зокрема, відповіді на семінарських заняттях, виконання практичних, контрольних та самостійних робіт). Невиконання студентами цих видів робіт може призвести до виникнення академічної заборгованості. Студентам також рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них пояснюється теоретичний матеріал, розбираються та аналізуються практичні та самостійні роботи, що сприяє кращому розумінню матеріалу студентами.

Практичні завдання під час дистанційного навчання виконуються в асинхронному режимі та мають бути здані в обумовлені строки.

Пропущені контрольні заходи та заняття

Пропущені **самостійні роботи та експрес-контрольні** у формі відкритих питань не відпрацьовуються. Можливо отримання балів за виконання протермінованих / пропущених контрольних заходів, якщо вони проводились у формі закритих тестів (у такому разі доступ до тесту надається в індивідуальному порядку).

Альтернативою **доповіді** на семінарському занятті є написання есе (**не більше 1**) та **тестів-відпрацювань**. Якщо студент претендує на високу оцінку, альтернативні види робіт мають бути здані не пізніше ніж за 2 дні після відповідного семінару. Для отримання атестації чи допуску до семестрового контролю дозволяється здавати ці роботи пізніше (такі відпрацювання дозволяють вийти на найменшу позитивну оцінку). Прийом будь-яких відпрацювань припиняється за 4 дні до підсумкового заняття.

Вимоги до есе – не менше 95 % унікальності.

Вимоги до тестів-відпрацювань:

- не менше 4 варіантів відповідей для питань з однією правильною відповіддю;
- не менше 6 варіантів відповідей для питань з двома чи більше правильних відповідей;
- не більше 2 відкритих питань, відповіді на такі питання мають піддаватись формалізації;
- правильні відповіді мають бути позначені / наведені.

Детальніше вимоги щодо тестів-відпрацювань викладені в окремому документі, який доступний для ознайомлення в гугл-класі.

Способи ліквідації заборгованостей, які виникли через певні форс-мажорні обставини у студентів, обговорюються в індивідуальному порядку.

Засоби комунікації

Каналами зв'язку є:

- повідомлення через гугл-клас (загальна інформація з дисципліни, завдання, матеріали, особисті повідомлення);
- месенджери Viber та Telegram (особисті повідомлення, оперативний зв'язок);
- пошта групи та особиста пошта викладача (резервний спосіб зв'язку).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти (індивідуально чи групою) мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів, і розраховувати на неупереджений його розгляд.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами

Академічна доброчесність та норми етичної поведінки

Політика та принципи академічної доброчесності, норми етичної поведінки студентів та викладачів визначені у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code> .

Робота, у якій виявлено порушення принципів академічної доброчесності, не приймається. За таку роботу можуть нараховуватися штрафні бали.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: відповіді на семінарських заняттях, виконання практичних робіт, експрес-опитування.

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: екзамен.

Рейтингова система оцінювання (денна форма навчання)

Вид роботи	Бали	Кількість	Сума, не більше
1. Доповідь на семінарських заняттях (або есе, тести-відпрацювання ¹)	2	4	12 ² (до 3 балів за заняття)

¹ Детальніше – в розділі пропущені контрольні заходи та заняття.

² Студенти можуть довільно комбінувати ці різновиди активностей, використовуючи оптимальну для себе стратегію набрання балів.

2. Активність на семінарських/практичних заняттях	2		
3. Виконання практичних робіт	3	6	18
4. Відповіді на питання по практичним	0,5	14	7
5. Експрес-контроль, самостійні роботи	1-3		11
6. ДКР	12	1	12
7. Екзамен	40	1	40
	Всього		100

Заохочувальні бали нараховуються за:

- повідомлення на семінарському занятті за результатами опрацювання новітньої наукової літератури – 3 бали;
- участь в конференції (за тематикою дисципліни) – до 4 бали.
- публікація статті (за тематикою дисципліни) – до 6 балів (також можливе зарахування відповідних самостійних робіт чи доповіді, що обговорюється в індивідуальному порядку).
- Проходження онлайн-курсів, зазначених у п.9 (за умови пред'явлення відповідного сертифікату, отриманого в цьому семестрі).

Загальна кількість заохочувальних балів не може перевищувати 6.

Штрафні бали нараховуються за роботи, в яких виявлено плагіат, а також за порушення термінів здачі робіт.

Атестація студентів проводиться двічі за навчальний семестр (на 8 та 14 тижнях). Студент є атестованим, якщо його поточний рейтинг складає не менше половини максимально можливого балу на момент виставлення атестації.

Максимальна сума балів за семестр – 60 балів, за екзамен – 40 балів.

Умови допуску до екзамену

Вид роботи	Умова
1. Відповіді, тести-відпрацювання, есе або активність на сем.	Не менше 7 балів
2. Практичні роботи	Зараховано не менше 4
3. ДКР	Зарахована
4. Загальний семестровий рейтинг	Не менше 35 балів

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Онлайн-курси

Дистанційне навчання через проходження сторонніх онлайн-курсів за тематикою дисципліни допускається за умови погодження із викладачем. При пред'явленні сертифікату про проходження курсу та його програми студенту можуть бути зараховані бали за виконання певних поточних завдань (відповіді на семінарах, практичні завдання, тематичні самостійні роботи).

Деякі онлайн-курси за тематикою дисципліни:

Міжнародні реєстри: як шукати і знаходити - https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+IR101+2021_T3/about

Доступ до публічної інформації: від А до Я – https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:COE+PI101+2017_T1/about

Доступ до публічної інформації для розпорядників – https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:COE+PIM101+2017_T3/about

Доступ до публічної інформації для громадських активістів – https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:COE+PIPA101+2017_T3/about

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для всіх студентів з особливими освітніми потребами. У разі потреби завдання можуть бути скориговані.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено:

доцент кафедри теорії та практики управління, кандидат філософських наук, доцент,
Архипова Євгенія Олександрівна

Ухвалено кафедрою теорії та практики управління (протокол № ___ від _____)

Погоджено Методичною комісією КПІ ім. Ігоря Сікорського (протокол № __ від _____)